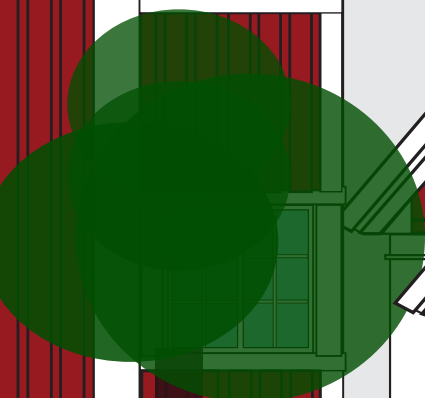
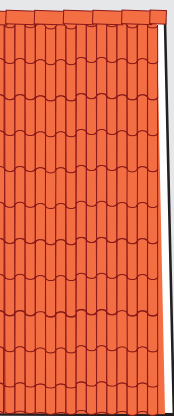

VÄLKOMMEN TILL RÖDA STAN

- ett unikt område med arkitektoniska
och kulturhistoriska värden

Som på landet, fast i stan

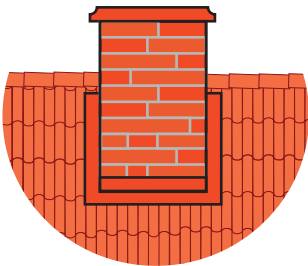
Vi som bor i Rödastan har ett gemensamt intresse – både miljömässigt och ekonomiskt – att bevara områdets karaktär och egenart, samtidigt som förändringar sker allt eftersom behoven växlar med tiden. Vi vill ge en kort vägledning om de bestämmelser som detaljplanen från 2004 har beslutat för att säkerställa de arkitektoniska och kulturhistoriska värden som finns i denna speciella trädgårdsstadsmiljö, både till dig som står i begrepp att flytta hit och för oss som redan bor här. Vi är stolta över att alla hus i området bedöms som ”byggnad av stort värde” i översiktsplanen från år [2004](#).

Här har vi samlat kort information om vad som gäller beträffande husens utsida och trädgårdarnas utformning. För att ta del av alla detaljer om vad som gäller, hänvisar vi till gällande detaljplan. Det är viktigt att först ta reda på vad som gäller innan man sätter igång med förändringar. När utsidan eller tak på parhus ska renoveras blir det förstås bäst om innehavarna är i samförstånd så att hela huset blir likartat.

Några huvudregler att ha koll på

Träfasaderna i Röda Stan ska målas i faluröd slamfärg. På de fasader som redan målats med annan typ av färg, godtas färg baserad på Falu rödfärgspigment eller motsvarande.

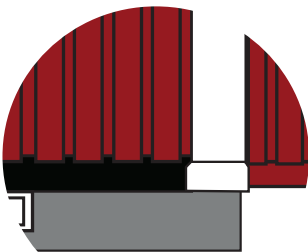
Husknutar, hängrännor, stuprör, fönsterramar och vindskivor ska målas vita. Fönsterbågar och spröjsar kan förutom i vitt, också målas i grönt eller ockragul färg. Stuprören kan även målas i fasadfärgen.

Taken ska ha tvåkupiga, oglaserade, terrakottafärgade tegelpannor.

Skorstenen ska inte kläs in i plåt. De plåtbeslag som fästs mellan tak och skorsten ska inte dras högt upp på skorstenen.

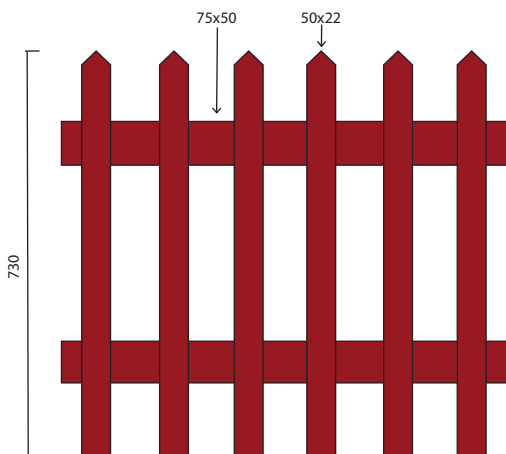
Fönster ska ha spröjsar. Det fungerar att komplettera med falska spröjsar.

Det är ofta värt att renoвера och underhålla ursprungliga fönster och dörrar. Om det inte är möjligt bör de ersättas i samma stil. Undvik helt moderna ytterdörrar och fönster. När träfasaden ska bytas eller underhållas är det viktigt att behålla den avslutande horisontella listen längst ner. Listen ska vara svart.

Uteplats får finnas i markplanet men inte höjas upp eller förses med staket eller tak. Markis kan sättas upp som skydd. En fönsterdörr och utetrappa kan byggas för att öppna upp mot trädgården, men det kräver bygglov.

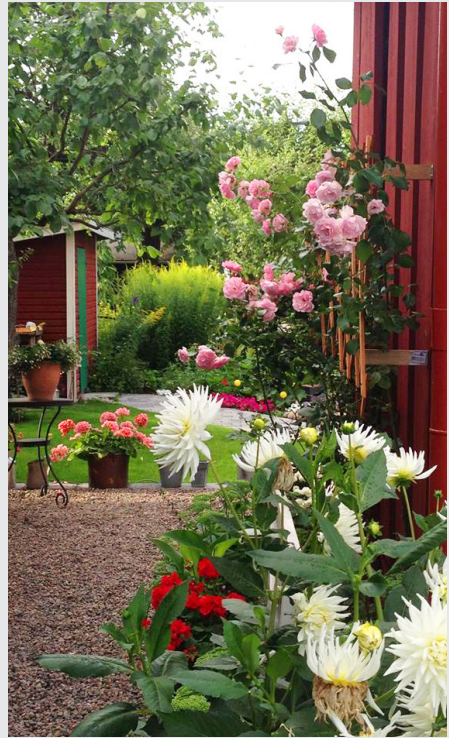
Trädgården ska vara planterad med träd, rabatter och gräsmatta, samt vara avskärmd mot gata med häck, spjäl- eller järnstaket. Staket kan vara vitt, rött eller grönt och mot gatan ska totalhöjden vara max 80 cm. Häckhöjden längst tomtgräns mot gata får vara mellan 80 -120 cm hög.

Gångar och körytor ska vara grusade eller belagda med natursten.

Det var en kort sammanfattning, mer detaljerade beskrivningar hittar du i Detaljplanen. Insidan av våra hus regleras inte av detaljplanen, men det är viktigt att även där tänka till och använda sunt förnuft. Det kan vara svårt att återställa vissa ändringar och det finns ett värde i att behålla originaldelarna i stor utsträckning som möjligt.

Norrköpings första trädgårdsstad

Eftersom Röda Stan är ett av Norrköpings första exempel på "Trädgårdsstad" är själva trädgårdarna väsentliga att bevara och renovera ur kulturhistorisk synpunkt och det finns även beskrivet i detaljplansbestämmelserna. Viktiga beståndsdelar för trädgårdarnas karaktär är fruktträd, häckar, blomsterbuskar, perenner och grusgångar.

Föreningen Röda Stan har ambitionen att ta fram exempel och visa hur trädgårdarna såg ut från början. Tips på hur det kan vara lämpligt att återställa och plantera dem, samtidigt som vi har en förståelse för att de måste fungera och vara attraktiva för dagens behov. Grundregeln är att inte använda betongplattor och betongsten, stora överbyggda uteplatser, tryckimpregnerat trä, plank och släta asfaltytor.

Generellt gäller att för större förändringar krävs bygglov, även i trädgården, så kolla med kommunens plankontor vad som gäller.

TIPS PÅ TIDSTYPISKA VÄXTER

Förutom att man odlade köksväxter för att äta hade man många växter, bär och buskar. Här hittar du ett axplock på tidstypiska växter, för att ge dig inspiration. Det finns många fler växter att välja mellan.

Äpplen - Sävstaholm, Transparent blanche, Oranie, Maglemer, Gyllenkroksastrakan, Klarastrakan, Arvidsäpple, Cellini, Charlamovsky, Gravensteiner, Gul Richard, Hornsbergsäpple, Husmodersäpple, Signe Tillisch, Himelstalundsäpple, Åkerö.

Päron - Esperens herre, Hovsta, Williams spalje.

Plommon - Reine Claude, Victoria, Czar, Hackmansplommon.

Buskar och träd - Gullregn, rosenhagtorn, pimpinellros, äkta fläder, gammaldags rosor, ädelsyréner, ungersk syren, mahonia, silverbuske, schersemin, paradissäpple.

Klängväxter - Klängrosor, kaprifol, vildvin, clematis, murgröna.

Bär och annat ätbart - Svarta och röda vinbär, krusbär, hallon, jordgubbar, smultron, söt- och surkörsbär, rabarber, pepparrot.

Lök- och knölväxter - Snödroppe, krokus, tulpan, hyacint, narciss.

Perenner - Gul svärdsilja, violiris, gul och brunröd daglilja, japansk lykta, doftpion (t. ex. Bowl of beauty), bergklint, vårkrage, krollilja, madonnaliya, stormhatt, doftviol, blå och rosa höstaster, höstgullris, trädgårdsnattviol, gul nunneört, vit och rosa myskmalva, rosa höstanemon, getrams, blå och vinröd akleja, stjärnflocka, praktlysing, bergenia, vintergröna, ormbunkar, löjtnanshjärta mm.

Vid 1900-talets första årtionden gavs ett flertal trädgårdshandböcker ut. Några vanliga böcker om egnahemsträdgårdar och odlingen av dessa var Villaträdgården (1903) av Rudolf Abelin, och Köksväxtodling (1932) och Egnahemsträdgården (1930 -40-talen) av Gustaf Lind.

Till Röda stan hör 51 bostäder varav 17 fristående villor och 17 parhus. Föreningen Röda stan bildades 1975. På rodastan.se kan du hitta mer information.